

ČESKÝ JAZYK PRO 5. ROČNÍK – opora od 6. 4. – 9. 4. 2021

- tento týden budeme pracovat s textem/čtení s porozuměním – „VELIKONOCE“
  - text si přečtete a pokuste se odpovědět na otázky, které jsou pod ním
  - vše předlož ke kontrole do 9. dubna 2021

VELIKONOCE

Velikonoce jsou tradiční oslavou jara, současným jazykem nazývané Svátky jara. Tyto svátky bývaly v minulosti významnější než Vánoce. V některých zemích je tomu tak i dnes (Francie, Německo). V naší zemi stejná důležitost zůstala jen v některých oblastech, například na Moravském Slovácku. Ale i v současné době se tento svátek v rodinách traduje aspoň v minimální míře, tj. v podobě „obchůzky s pomlázkou (tatarem, mrskačkou,...)“ po příbuzných či známých.

Velikonoce jsou nejvýznamnější svátky křesťanské církve. Jsou spojené s památkou umučení a vzkříšení Krista, je to vzpomínka na jeho zmrtvýchvstání.

Silnou tradici měly Velikonoce již v době předkřesťanské. Prapůvodně tento svátek souvisel se svátkem nomádských pastýřů a byl spojen s obětováním mladých zvířat, především beránka. Měl pravděpodobně návaznost na sedmidenní svátek Pesach, kterým si Židé připomínali vysvobození z egyptského zajetí.

Velikonoce se slaví vždy po jarní rovnodennosti, první neděli po jarním úplňku. Tímto způsobem stanovená neděle může být mezi 22. březnem a 25. dubnem.

Pašijový týden – je to poslední týden před Velikonocemi.

Modré pondělí, Žluté úterý – v tyto dny se ve všech chalupách gruntovalo (uklízelo).

Škaredá středa – tento den se nesměl nikdo na nikoho mračit, aby se nemračil po celý rok.

Zelený čtvrtek – název dostal podle zelené barvy Olivové hory, kde začalo Kristovo utrpení. Tento den bývá zvykem připravovat jídlo ze zelené zeleniny nebo bylin (špenát, šťovík, mladá kopřiva apod.), aby byl člověk po celý rok zdravý. Zvyk měl poměrně reálný základ. Na jaře je totiž nutné dostat do těla vitamíny a ty jsou obsaženy právě v zelených jídlech.

Velký pátek – je to den ukřižování Krista, dne hlubokého smutku, kdy se konaly mše a při bohoslužbě v katolických kostelech se pouze zpívalo a četly texty.

Bílá sobota – v mnohých krajích bývalo zvykem v tento den svítit oheň před kostelem. Od tohoto ohně se zapálila velká Velikonoční svíce (Paškál) a pomocí ní se oheň obřadně přenesl do kostela.

Velikonoční neděle (Boží hod velikonoční) – je to den Zmrtvýchvstání Krista. Vrcholí velikonoční svátky, končí půst.

Velikonoční pondělí – k tomuto dni se žádné důležité liturgické úkony nevážou, o to významnější je z hlediska zvyků.

České Velikonoce charakterizuje živá tradice – „velikonoční pomlázka“. Je to obyčej, kdy chlapi obcházejí domy s pomlázkou spletenou z vrbového proutí a zdobenou stuhami. Pomlázka je symbol předávání síly, zdraví a svěžesti (omlazení). Šlehány jsou dívky a ženy, aby byl zdravý, veselý a pilný. Odměnou za pomlázku jsou malovaná vajíčka.

Otázky k textu (odpovězte a запиšte do sešitu):

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s výchozím textem, či nikoli:

1. Velikonoce jsou nazývány Svátky jara. ANO – NE
2. V současné době jsou u nás Velikonoce významnější svátky než Vánoce. ANO – NE
3. Velikonoce jsou spjaty s osobou Ježíše Krista. ANO – NE
4. Velikonoce vznikly v době křesťanské. ANO – NE
5. Velikonoce byly spojeny jedině s obětováním beránka. ANO – NE
6. Sedmitýdenní svátek připomínající vysvobození Židů z egyptského zajetí se jmenuje Pesach. ANO – NE
7. Každým rokem se Velikonoce slaví ve stejný den. ANO – NE
8. První týden po Velikonocích se nazývá Pašijový týden. ANO – NE
9. Ježíš Kristus byl ukřižován v pondělí. ANO – NE
10. Na Zelený čtvrtek máme jíst zelené jídlo kvůli vitamínům. ANO – NE
11. Na Škaredou středu se musíme všichni mračit. ANO – NE
12. Velikonoční pondělí je den Zmrtvýchvstání Krista. ANO – NE
13. Velikonoční nedělí končí doba půstu. ANO – NE
14. V pašijovém týdnu se dva dny uklízelo. ANO – NE
15. Tradicí v české republice je velikonoční pomlázka. ANO – NE
16. Odměnou za pomlázku jsou velikonoční zajíčky. ANO – NE

5. tř. ANGLICKÝ JAZYK 6.4. – 9.4. 2021 Ing. Evžen Tarasiuk úkol č. **16**

Dobrý den, pátáci! Doufám, že jste si užili krásné svátky Velikonoce a teplé slunečné počasí. Posílám učivo na další týden. Pokud si nebudete s něčím vědět rady, napište mi e-mail ☺ evzen.tarasjuk@seznam.cz

Tento týden budeme **OPAKOVAT UČIVO Z MINULÝCH HODIN**. Budete potřebovat zápisy, které jste minule dělali v sešitě a pracovní listy. Příští týden budeme probírat nové téma.

1. Slovní zásoba (přeložte):

ruler _____	computer _____	School _____
rubber _____	chair _____	Desk _____
chalk _____	Show me... _____	Pupil _____
book _____	Point to a... _____	What is this? _____
blackboard _____	teacher _____	crayon _____
hair _____	ears _____	eyes _____
mouth _____	chair _____	desk _____
big _____	nose _____	small _____
long _____	Show me... _____	Point to a... _____
short _____	What is this? _____	blackboard _____
pupil _____	vegetables _____	fruits _____

2. Doplně správný tvar sloves have not got nebo has not got. Přelož (!!!)

1. I _____ not got (Já nemám)	1. we _____ not got (_____)
2. you _____ not got (_____)	2. you _____ not got (_____)
3. he _____ not got (_____)	3. they _____ not got (_____)
she _____ not got (_____)	
it _____ not got (_____)	

3. Doplně správný tvar sloves haven't got nebo hasn't got. Přelož (!!!)

- I _____ got a car. _____
- She _____ got any children. _____
- They _____ got your ball. _____
- He _____ got a black pen. _____
- We _____ got a big house. _____
- You _____ got good books. _____

4. Doplněte správný tvar slovesa have got do věty. Přelož do českého jazyka.

- Vzor:** _____ you got a big nose?   **Řešení:** Have you got a big nose?   Máš velký nos?
- _____ she got a computer? _____
- _____ they a red pencil? _____
- _____ you got a big ruler? _____

5. Přelož do angličtiny. Použij sloveso have got nebo has got

- Já mám tužku _____
- On má modrou knížku _____
- Oni mají velké pravítko _____
- On má dlouhé vlasy _____

5. A - MATEMATIKA - úkoly na týden od 6. 4. do 9. 4. 2021

Fotky úkolu pošlete na <https://www.facebook.com/zs.chrenkova.9/>
nebo na e-mail zs.chrenkova@seznam.cz do pátku 9. 4. 2021

DÚ 1: Příklady opište do sešitu, sami vypočítejte a dopište k výsledku, zda je to součet, rozdíl, součin nebo podíl.

$8\ 570 - 3\ 722$

$5\ 646 + 5\ 646$

$28 \cdot 82$

$9\ 615 : 5$

$25 \cdot 52$

$7\ 431 + 4\ 613$

$9\ 330 - 6\ 731$

$4\ 936 : 4$

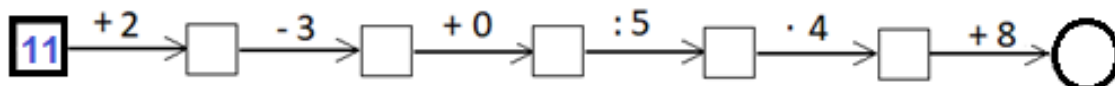
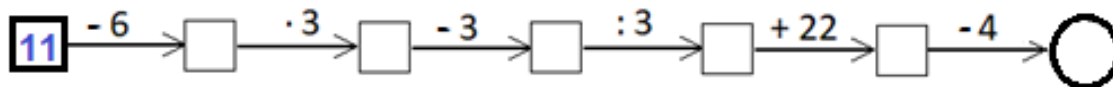
$35 \cdot 35$

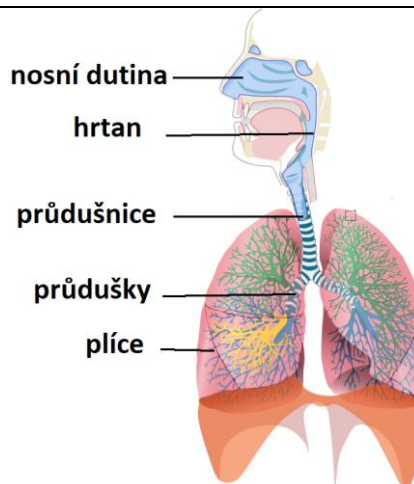
$7\ 633 + 5\ 967$

$9\ 615 : 3$

$6\ 985 - 4\ 894$

DÚ 2: A zkuste vypočítat 2 číselné řady:

PŘÍRODOVĚDA od 6. 4. do 9. 4. 2021**5. A***Ahoj pátáci!**Fotky zápisu a odpovědi na otázky pošlete do pátku 9. dubna.**Dnes si povíme něco o tom, jak dýcháme.**Obrázek si prohlédněte, nemusíte ho kreslit.***DÚ 1:** Do sešitu si nalepte nebo napište.**DÝCHACÍ SOUSTAVA****Dýchací soustava nám umožňuje dýchání.****Dýchání zajišťuje zásobování celého těla kyslíkem a odvádění oxidu uhličitého z těla.****Dýchací soustavu tvoří dýchací cesty a plíce.****Dýchací cesty jsou nosní a ústní dutina, hrtan, průdušnice, průdušky.**

Nadechujeme se nosem nebo ústy. Lepší je dýchání nosem, protože v nose se vzduch trochu zahřeje a na malých chloupkách se zachytí prach a nečistoty. Vzduch pak proudí do hrtanu, pak do průdušnice, která se rozděluje do dvou průdušek. Průdušky odvedou vzduch do plic. V plicích se kyslík naváže na červené krvinky, které ho roznesou do všech orgánů. V orgánech odevzdají kyslík a vezmou oxid uhličitý, který odvedou zpět do plic.

Ten pak vydechujeme.

Nemoci dýchacích cest a plic: chřipka, angína, astma, Covid 19. K poškození také dochází ve znečištěném ovzduší a při kouření cigaret.

DÚ 2: Doplňte odpovědi:

a) Doplň názvy dýchacích cest za sebou tak, jak jimi prochází vzduch od nádechu až k plicím.

NOSNÍ DUTINA → _____ → _____ → _____ → **PLÍCE****Který sval pracuje nepřetržitě celý život?** _____**K čemu nám slouží kosti?** _____**K čemu nám slouží svaly?** _____**K čemu slouží dýchací soustava?** _____

A jako vždy: Koukněte na video: Byl jednou jeden život:

<https://www.youtube.com/watch?v=DOT2DL7LjE>.

VLASTIVĚDA PRO 5. ROČNÍK

Studijní opora od 6. – 9. 4. 2021

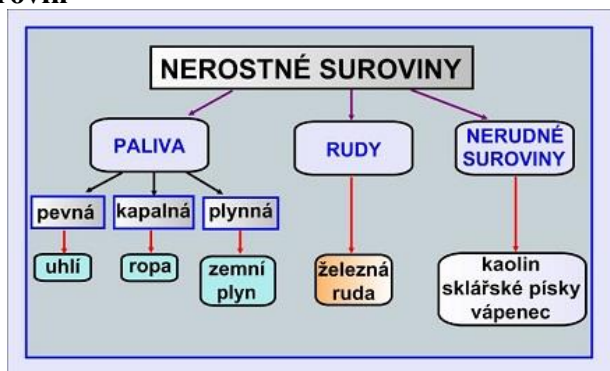
- **Nové učivo si nalep do sešitu, nebo vytiskni. Bude ti sloužit jako opora k učení.**
- **Nauč se základní informace o nerostných surovinách a průmyslu v ČR. Krátce se seznam i s ochranou přírody a životním prostředím.**

NEROSTNÉ SUROVINY V ČR

Nerostné suroviny (nerostné bohatství) jsou nevytěžené zásoby hornin, minerálů a nerostů. Jedná se o neobnovitelné zdroje – těžbou se vyčerpávají, těžba zároveň poškozují krajinu a životní prostředí.

Nerostné suroviny v ČR

- významná jsou naleziště těchto surovin: UHLÍ (HNĚDÉ A ČERNÉ), VÁPENEC, KAOLIN, SKLÁŘSKÉ PÍSKY, STAVEBNÍ KÁMEN

Dělení nerostných surovin**Těžba nerostných surovin**

Nerostné suroviny jsou bohatstvím státu. Některé suroviny musí stát dovážet, nenalézají se na jeho území a dostatečném množství.

Nerostné suroviny se těží:

- v povrchových lomech (kámen, hnědé uhlí, písky aj.)
- v hlubinných dolech (černé uhlí, železné rudy aj.)
- pomocí těžebních vrtů (ropa, plyny)

Využití nerostných surovin

- hnědé uhlí: spaluje se v tepelných elektrárnách
- černé uhlí: vyrábí se z něho koks (velmi kvalitní palivo), používá se ve vysokých pecích k výrobě oceli, při hoření vydává veliký žár
- stavební kámen: používá se ve stavebnictví (dlažební kostky, schody aj.), sochařství
- vápennec: vyrábí se z něj vápno a cement, používá se ve stavebnictví
- ropa: slouží k výrobě benzínu, nafty, léků, umělých hmot ad.

Kde najdeme nerostné suroviny typické pro ČR?

- hnědé uhlí: severozápadní Čechy (Sokolovsko, Mostecko)
- černé uhlí: Ostravsko (těžba pomalu končí), Karvinsko (v útlumu)
- kaolin: západní Čechy (především v továrnách na výrobu porcelánu)
- vápennec: střední Čechy a Morava (např. Hranice na Moravě)
- ropa: oblast jižní Moravy (Hodonínsko)

Podívejte se na tato videa:

<https://www.youtube.com/watch?v=SWxjgvb4SMw>

<https://www.youtube.com/watch?v=XPGOnx7ZvNg>

PROCVIČ SI, CO SES NAUČIL/-A – SPOJ, CO K SOBĚ PATŘÍ:

ROPA

VÁPENEC

STAVEBNÍ KÁMEN

ČERNÉ UHLÍ

HNĚDÉ UHLÍ

ELEKTRICKÁ ENERGIE

KOKS

NAFTA, LÉKY, PLASTOVÉ VÝROBKY

CEMENT

SOCHY, DLAŽBA, SCHODY

PRŮMYSL V ČR

<https://www.youtube.com/watch?v=XLQ0IAM2KOs>

- základem průmyslu je výroba
- výrobky se vytvářejí/vyrábějí v průmyslových závodech
- k výrobě jsou potřeba suroviny, energie a zaměstnanci
- průmysl u nás: potravinářský, textilní, kožedělný, chemický, dřevozpracující, stavební, strojírenský, sklářský aj.

PROCVIČ SI, CO SES NAUČIL/-A – SPOJ, CO K SOBĚ PATŘÍ:

Strojírenský průmysl

Hutní průmysl

Potravinářský průmysl

Dřevozpracující průmysl

Stavební průmysl

Textilní a oděvní průmysl

Kožedělný průmysl

Keramický a sklářský průmysl

železo, ocel, dráty, plechy

obuv, rukavice, bundy, kabelky

mléko, rohlíky, cukr

utěrky, deky, oblečení

stroje a jejich součásti

umyvadla, cihly, sklo a skleněné předměty

nábytek, hudební nástroje

cement, vápno, cihly

OCHRANA PŘÍRODY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V ČR

V ČR máme zákon o ochraně přírody a krajiny. Jsou u nás území, kde je nařízena zvýšená ochrana přírody:

- Národní parky – nejpřísnější ochrana, v ČR máme čtyři – např. Krkonošský národní park a Národní park Šumava
- Chráněné krajinné oblasti – v ČR máme 26 – např. Beskydy, Jeseníky

Podívej se na tyto dvě videa:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10316514721-navraty-k-divocine/411236100221001-krkonosky-narodnipark/>

<https://www.youtube.com/watch?v=Vaad37f1z8M>